

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

Романюк Сергій Володимирович

**СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ
ТА ОБЛІКУ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ**
Спеціальність: 074 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. За сучасних умов соціально-економічних перетворень та тенденції системи державного управління до децентралізації, а також перерозподілу владних повноважень, рівень відповідальності органів державної влади перед суспільством значною мірою залежить від ефективного виконання ними таких функцій, як контроль та облік. За часи незалежності української держави в країні створені засади розвитку державного контролю та обліку, проте наявність розгалуженої системи ще не забезпечує її ефективність. В наш час, аналіз такого досвіду є досить важливим в процесі реформування державної служби України.

Теоретико-методологічне й практичне дослідження використання контролю й обліку в державному управлінні – це важливий та самостійний напрямок досліджень в галузі державного управління, що зумовлено в першу чергу важливістю здійснення аналізу чинного правового забезпечення державного управління, формуванням процесуального змісту його дотримання в умовах реформування публічної служби й державного управління в нашій державі, оскільки ефективність роботи державного апарату є передумовою зростання якості та рівня життя, матеріального добробуту наших громадян, авторитет нашої держави у світовому співтоваристві. Потреба в підвищенні ефективності управління на державному й місцевому рівнях здійснює актуалізацію проблем підвищення ефективності функцій контролю й обліку у центральних та місцевих органах влади.

Наукові напрацювання щодо контролю та обліку в державному управлінні володіють доволі широкою та вагомою базою. На сьогодні здійснено дослідження значної кількості методів, способів й інструментів за допомогою котрих є можливим здійснення контролю та обліку в державному управлінні. Досліджуються основні форми контрольних та облікових заходів і принципів їх проведення. Відбувається подальше узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду. Однак, існує потреба у дослідженні питань щодо контролю та обліку в сфері державного управління оскільки більшість дослідників не здійснюють виокремлення процесів контролю та обліку із загальної системи показників, котрі характеризують їх в цілому, для більш детального дослідження, що ще раз наголошує на актуальності дослідження.

Значну увагу питанням державного контролю та обліку в своїх роботах приділяли такі автори як В. Авер'янов, В. Гаращук, П. Гермінчук, Ю. Данилевський, М. Демченко, В. Лукін, В. Малиновський, Т. Маматова, В. Писаренко, О. Полінець, С. Свірко. Проте, не зважаючи на наукову та практичну значущість їх наукових праць, вітчизняний контроль та облік в системі державного управління потребують суттєвого удосконалення, що й зумовило вибір теми магістерської роботи.

Нормативну базу роботи становлять Основний закон і закони України, міжнародно-правові нормативно-правові акти, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України та відомчі нормативні акти, що регламентують питання контролю та обліку в системі публічного управління в Україні. Емпіричну базу дослідження становлять статистичні й аналітичні матеріали регламентації процесів контролю та обліку.

Мета і завдання магістерської роботи. Метою дослідження є аналіз сучасного стану та визначення перспектив удосконалення контролю та обліку в системі публічного

управління України.

Поставлена мета зумовила вирішення наступних завдань дослідження:

- розглянути історичні аспекти зародження державного контролю та обліку, основні етапи їх становлення і розвитку в світі;
- розкрити сутність понять «контроль» та «облік», їх види, функції, принципи організації суб'єктно-об'єктних відносин, що виникають у ході їх проведення;
- обґрунтувати сутність, принципи, функції, основні елементи механізму державного контролю та обліку як складової системи державного управління і визначити особливості взаємозв'язків між ними;
- провести аналіз нормативно-правового забезпечення системи контролю та обліку в Україні;
- визначити організаційні особливості здійснення контролю та обліку, як необхідних умов ефективного функціонування державного управління;
- обґрунтувати науково-методичні основи розвитку аудиту як складової механізму державного контролю та обліку;
- висвітлити проблеми ефективності державного контролю та обліку в системі державного управління України;
- запропонувати шляхи вирішення існуючих проблем державного контролю та обліку, з врахуванням міжнародного досвіду для успішного проведення адміністративної реформи в Україні.

Об'єктом дослідження є процес контролю та обліку в системі державного управління України.

Предметом дослідження виступають теоретичні та методологічні засади здійснення контролю та обліку в державному управлінні.

Методи дослідження. При написанні магістерської роботи, в першу чергу, були використані загальнонаукові та спеціальні методи пізнання явищ і процесів в системі державного контролю та обліку. В основі дослідження перебуває системний аналіз, використання якого є обумовленим природою самого предмету, як складової частини економічної, політичної та соціальної систем суспільства. Під час дослідження сутності контролю й обліку визначено основні категорії та поняття, використано методи наукової абстракції. Ретроспективне дослідження процесу трансформації системи державного контролю і обліку здійснено за допомогою поєднання історичного та логічного підходів і методів екстраполяції існуючого зарубіжного досвіду на вітчизняну практику. Особливості співвідношення державних органів контролю й обліку за умов проведення адміністративної реформи й побудови правового демократичного суспільства потребувало використання методів інституціональної теорії. Оцінювання сутності й результативності методик контрольної діяльності, їхнього еволюційного розвитку відбувалося за рахунок використання методичних прийомів огляду, документальної перевірки, тестування, аналітичних процедур, узагальнення отриманих результатів. Крім того, для оцінювання ефективності системи державного контролю й обліку використовувався метод експертних оцінок.

Наукова новизна полягає в тому, що отримані результати насамперед сприятимуть розвитку нових наукових і практичних засад здійснення контролю та обліку в державному управлінні.

Практичне значення дослідження. Результати дослідження, в сукупності вирішують важливу наукову проблему, що полягає в удосконаленні теоретичних,

методологічних та організаційних засад системи державного контролю та обліку, вирішенні комплексу завдань, пов'язаних із побудовою та функціонуванням єдиної системи державного контролю та обліку і визначенні перспективних напрямів її розвитку в Україні. Їх застосування забезпечить підвищення законного і цільового використання державних коштів та ефективності державного управління і покращення ситуації в Україні. Результати даного дослідження можуть бути застосовані в практичній роботі органів державної влади та місцевого самоврядування, зокрема у роботі з вдосконалення законодавства щодо державного контролю та обліку.

Структура дослідження. Специфіка теми, сформульовані мета і завдання визначили послідовність викладення матеріалу і структуру роботи. Робота загальним обсягом 138 сторінок складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Апробація: Могилянські читання-2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: Двадцять перша Всеукраїнська науково-методична конференція: тези доповідей Здійснення аудиту адміністративної діяльності. Право, Миколаїв, 12-17 листопада 2018 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – С. 119-122.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У **першому розділі** *«Теоретичні аспекти функціонування державного контролю та обліку в системі державного управління України»* висвітлено історичні аспекти становлення та розвитку обліку та контролю в державному управлінні, розкрито поняття та сутність державного контролю та обліку, охарактеризовано нормативно-правову базу діяльності механізму державного контролю та обліку в Україні та порівняно з діяльністю в зарубіжних країнах.

Підрозділ 1.1. «Особливості становлення та розвитку обліку та контролю в державному управлінні» присвячений аналізу історичних етапів розвитку контролю та обліку. Проведено аналіз історичних аспектів здійснення та зростання ролі контролю та обліку в державах різних часів та устрою. Проаналізовано етапи та умови розвитку контролюючих служб в умовах розвитку державності.

Зроблено висновок, що сучасний період трансформації системи контролю та обліку в державному управлінні в Україні багато в чому обумовлений особливостями контрольної системи, що дісталася у спадок від колишнього СРСР.

Проведеним аналізом змін у завданнях органів державного фінансового контролю встановлено переміщення пріоритетів у контрольній діяльності. В сучасних умовах на перший план вийшли завдання забезпечення ефективності використання ресурсів держави, їх збереження та здійснення державного фінансового контролю, спрямованого на оцінку ефективного, законного, цільового, результативного використання та збереження державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, досягнення економії бюджетних коштів.

Зроблено висновок, що історичний розвиток контролю та обліку свідчить про те, що вони виникли не раптово, а як необхідні умови суспільної праці в забезпеченні засобами для існування всього суспільства.

У підрозділі 1.2. «Поняття і сутність державного контролю та обліку» розкрито поняття контролю та висвітлено призначення контролю. Розглянуто контроль як явище, котрому притаманні різні аспекти, що не зводяться лише до обліку надходжень до бюджету.

Розкрито контроль за такими гілками влади як: президентський, парламентський, судовий (в тому числі конституційний) контроль, контроль виконавчих органів влади та громадський контроль. Проаналізовано функції які виконує бухгалтерський облік. Зроблено висновок, що контроль та облік можна визначити як одну з форм організаційно-управлінських відносин, а саме сукупність дій по спостереженню за функціонуванням відповідного об'єкта контролю та обліку з метою отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ на ньому, корегування поведінки такого об'єкта, застосування заходів щодо попередження правопорушень.

У підрозділі 1.3. «Формалізація механізму державного контролю та обліку: Європейський досвід та Україна» порівняно механізм державного контролю з досвідом зарубіжних країн.

Розкрито поняття «механізм державного контролю», «фінансовий механізм» та «бюджетний механізм». Визначено основні завдання механізму, принципи та функції державного фінансового контролю.

Визначено взаємозв'язок між технологією та технікою в межах механізму державного фінансового контролю (наведено в таблиці 1.3.).

Технологія і техніка в межах механізму ДФК

Етапи технології ДФК	Стадії	Окремі елементи техніки ДФК
Планування контролю	Попереднє планування	Визначення об'єкту контролю, форми, методу контролю, формування команди контролерів, повідомлення підконтрольного суб'єкта про проведення контролю
	Обстеження	Ознайомлення з діяльністю підконтрольного суб'єкта, збір загальної інформації про об'єкт контролю, документування суттєвої інформації, перевірка системи внутрішнього контролю, визначення рівня суттєвості та ризику
	Планування	Коригування попереднього плану контролю, розробка остаточної програми контролю
Проведення контролю	Здійснення контрольних процедур по суті та отримання доказів	Детальне тестування систем контролю, проведення аналітичних процедур, виявлення відхилень та незвичайних фактів, отримання необхідних контрольних даних (доказів) та оцінка їх якості.
	Звітність за результатами контролю	Підготовка попереднього звіту (акту), його обговорення та прийняття в остаточному варіанті
Реалізація результатів	Доведення результатів	Направлення актів до підконтрольних суб'єктів, у їх органи підпорядкування, інформування громадськості

контролю	контролю до зацікавлених осіб	
	Перевірка вжиття заходів за результатами контролю	Контроль за усуненням порушень, виконання рекомендацій та приписів, узагальнення результатів контролю
Оцінка ефективності контролю		Встановлення ступеня досягнення цілей контролю, його результативності та економічності

Зроблено висновок, що бухгалтерський облік і фінансова звітність у державному секторі необхідні для інформаційного забезпечення прогнозування, планування та контролю на рівні держави. Саме тому формалізація механізмів обліку відповідно до міжнародних стандартів є визначальним для всієї системи управління державними фінансовими ресурсами України.

У другому розділі «Сучасні організаційні засади здійснення контролю та обліку» розглянуто сучасні організаційно-методичні засади здійснення контролю та облік, а також науково-методичні основи розвитку аудиту як різновиду державного контролю

У підрозділі 2.1. «Нормативно-правове забезпечення системи контролю та обліку в Україні» визначено основні законодавчі та підзаконні акти.

Зроблено висновок, що незважаючи на прийняті закони, укази і постанови з питань перебудови системи управління, відсутність стратегії реформування органів контролю та обліку, непослідовність дій і прямі помилки не дозволили створити ефективно функціонуючу в умовах переходу до стандартів ЄС систему нормативно-правового забезпечення контролю та обліку в Україні. В перехідний період до ринкової економіки створювались нові контрольні органи, положення про які не завжди повно і чітко визначали їх функції. У той же час продовжували діяти раніше створені контролюючі служби, положення про які не переглядалися. Основні форми громадських об'єднань характеризуються такими рисами:

У підрозділі 2.2. «Особливості здійснення контролю та обліку в функціонуванні державного управління» розкрито комплексне використання різноманітних методів контролю. Проаналізовано параметри ефективності системи контролю.

Зроблено висновок, що ефективний контроль та облік у сфері державного управління забезпечує взаємодією всіх гілок державної влади і набуває характеру єдиної системи за умови взаємоузгодженого проведення управлінського, фінансового та адміністративного контролю та незалежності його підрозділів у органах управління.

У підрозділі 2.3. «Процеси розвитку аудиту як складової механізму державного контролю та обліку» визначено історичні процеси розвитку аудиту. Охарактеризовано декілька основних видів державного аудиту, серед яких декілька основних, а саме: аудит ефективності виконання існуючих бюджетних програм; аудит діяльності бюджетних установ; аудит системи внутрішнього контролю.

Показано, наявні на сьогодні в Україні форми державного контролю, зокрема фінансового, найпоширенішими з яких донедавна були ревізії та перевірки фінансово-господарської діяльності, виявились неспроможними задовольнити сучасні потреби управління державними фінансами України та економікою країни загалом.

У третьому розділі «Тенденції та перспективи удосконалення контролю та

обліку в системі державного управління України» висвітлено тенденції та перспективи розвитку контролю та обліку в державному управлінні, досліджено й визначено особливості та проблеми реалізації державного контролю та обліку, надано їх обґрунтування, а також практичні рекомендації, щодо вдосконалення системи контролю та обліку на сучасному етапі розвитку України

У підрозділі 3.1. «Проблеми ефективності державного контролю та обліку в системі державного управління України та шляхи їх вирішення» визначено, що на сьогодні необхідна умова реалізації політичних, соціальних, економічних перетворень в нашій країні – це поступове приведення державного управління до існуючого рівня європейських стандартів, забезпечення єдиного й злагодженого механізму діяльності всіх владних органів. Оскільки контроль й облік – це одні із головних функцій державного управління й невід’ємні елементи надбудови суспільства, то під час процесів розвитку його політичної системи, органів державного та господарського управління, законодавчої, а також виконавчої влади вони потребують пошуку шляхів підвищення їхньої ефективності.

Зроблено висновок, що удосконалення системи державного контролю та обліку залишається актуальною темою для науковців, оскільки ряд проблемних питань є спірними або взагалі не вирішеними. Їх вирішення дозволить сформувати єдину ефективну систему державного контролю та обліку. Тобто необхідно забезпечити функціонування такої системи контролю, яка б ефективно запобігала всім можливим порушенням і зловживанням, а також вказувала на ті недоліки, які існують на об’єктах контролю та можливості їх усунення в майбутньому.

У підрозділі 3.2. «Адаптація міжнародного досвіду контролю та обліку в системі державного управління для України» показано, щоб досягти підвищення ефективності контролю та обліку в Україні безсумнівно необхідно враховувати теоретичні особливості та можливості адаптації іноземного світового досвіду.

Проаналізуємо державні інституції організації та здійснення державного контролю в органах виконавчої влади зарубіжних країн. Поставлено питання для вирішення процесів управлінського обліку в установі.

Зроблено висновок, що зважаючи на передумови реформування системи державного контролю й обліку в нашій державі, є необхідним розв’язати наявні проблеми, а саме: визначити єдині концептуальні засади організації державного контролю й обліку; оптимізувати організаційну структуру державного контролю й обліку; уточнити та розмежувати функції державних органів контролю; стандартизувати форми та методи контрольної діяльності тощо.

У підрозділі 3.3. «Контроль як один з основних чинників успішного проведення реформ в Україні», визначено, що контроль слід визнати одним з основних чинників успішного проведення адміністративної реформи в Україні.

Розкрито функціонування розгалуженого комплексу інститутів у сфері державної влади та управління всіх рівнів, які реалізують різноманітні види державного контролю та нагляду.

Зроблено висновок, що для побудови моделі механізму реалізації функцій державного контролю як публічної послуги, зокрема необхідно вирішити наступні завдань, а саме, охарактеризувати загальний підхід щодо побудови зазначеної концептуальної моделі, чітко визначити керуючі та ресурсні входи процесної моделі

механізму реалізації функції державного контролю як публічної послуги шляхом поетапного вирішення наукових та прикладних завдань на методологічному, методо-визначальному та методичному (інструментальному) рівнях розгляду діяльності.

ВИСНОВКИ

В магістерській роботі запропоновано вирішення актуальної наукової проблеми стосовно вдосконалення механізмів державного управління, важливими функціями якого є контроль та облік, що полягає в систематизованому викладі та науковому обґрунтуванні теоретичних і методологічних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення контролю та обліку в системі державного управління України.

На підставі отриманих результатів здійсненого дослідження зроблено такі висновки і запропоновано практичні рекомендації:

1. Окреслено основні етапи розвитку наукової думки з даної проблеми, висвітлено роботи попередників та розглянуто погляди різних науковців. Представлено історичні аспекти зародження і розвитку державного контролю та обліку, основні етапи їх становлення. Констатовано, що контроль та облік має багатовіковий період розвитку, виникли не раптово, а як необхідні умови суспільної праці в забезпеченні засобами для існування всього суспільства, зазнаючи при цьому великих змін. Система контролю та обліку в Україні сформувалася на фундаменті командно-адміністративного устрою, а зрушення, які відбулися в системі державного контролю останніми роками, цілком обґрунтовані тією політикою, яку проводить Україна для зближення з Європейським Союзом. Доведено, що перехід до європейських стандартів при здійсненні державного контролю та обліку вимагає сучасних механізмів, які забезпечать прозоре і ефективне управління державними фінансами.

2. Розкрито сутність понять «контроль» та «облік», їх види, функції, принципи організації суб'єктно-об'єктних відносин, що виникають у ході їх проведення. Проаналізовано контрольну та облікову діяльність в державному управлінні та визначено природу контролю й обліку та їх місце в управлінському процесі. Запропоновано контроль та облік визначити як одну з форм організаційно-управлінських відносин, а саме сукупність дій по спостереженню за функціонуванням відповідного об'єкта контролю та обліку з метою отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ на ньому. Розглянуто особливості визначення категорії державного контролю та обліку у вітчизняній фаховій літературі, наведено класифікацію видів контролю та обліку у сфері державного управління та досліджено й визначено особливості та проблеми реалізації державного контролю та обліку.

3. Обґрунтовано сутність, принципи, функції, основні елементи механізму державного контролю та обліку як складової системи державного управління і визначено особливості взаємозв'язків між ними. Формалізовано механізм державного фінансового контролю України, визначено, що він повинен складатись із взаємодіючих між собою у нерозривній їх єдності наступних підсистем: цільової, об'єктно-суб'єктної, функціональної та підсистеми забезпечення. Запропоновано вдосконалити системи обліку в державному секторі, за допомогою використання таких основних напрямів та шляхів формалізації систему обліку, як модернізація системи обліку в секторі державного управління, вдосконалення системи фінансової та бюджетної звітності, створення уніфікованої організаційної та інформаційної облікової системи.

4. Проаналізовано нормативно-правове забезпечення системи контролю та обліку в Україні. Визначено, що першочергово необхідно усунути недосконалість нормативно-правової бази, задля забезпечення умов встановлення прозорої процедури здійснення державного контролю та обліку, ефективнішого використання ресурсів державних органів, зосередження уваги на тих суб'єктах господарювання, діяльність яких становить найбільшу загрозу для населення і навколишнього природного середовища, а також зниження навантаження на суб'єктів господарювання завдяки зменшенню кількості перевірок та строків їх проведення, що в свою чергу забезпечить створення сприятливого бізнес-клімату в Україні.

5. Визначено організаційні особливості здійснення контролю та обліку, як необхідних умов ефективного функціонування державного управління. Доведено, що ефективний контроль та облік у сфері державного управління забезпечує взаємодією всіх гілок державної влади і набуває характеру єдиної системи за умови взаємоузгодженого проведення управлінського, фінансового та адміністративного контролю та незалежності його підрозділів у органах управління.

6. Розвинено науково-методичні основи розвитку аудиту як складової механізму державного контролю та обліку. Проаналізовано вітчизняне і міжнародне нормативно-правове забезпечення державного аудиту. Удосконалено класифікацію державного аудиту, у якій запропоновано враховувати види державного аудиту (внутрішній та зовнішній) і форми державного аудиту, що в свою чергу об'єднуються в три групи (фінансовий аудит, аудит ефективності та операційний аудит). Запропонована класифікація державного аудиту є змістовною і може застосовуватися в діяльності контролюючих органів.

7. Висвітлено проблеми ефективності державного контролю та обліку в системі державного управління України. Констатовано, що ефективність роботи органів державної влади, значною мірою залежить від здійснення контролю за виконанням законів, рішень розпоряджень від належної організації їх виконання. Доведено, що систематичний контроль та облік сприяють побудові наукової обґрунтованості рішень, розпоряджень та інших нормативних документів, своєчасній їх реалізації. Вони є необхідними умовами виявлення і усунення недоліків у діяльності об'єктів управління та причин, що їх породжують.

8. Запропоновано шляхи вирішення існуючих проблем, при здійсненні державного контролю та обліку, з врахуванням міжнародного досвіду для успішного проведення адміністративної реформи в Україні. Висвітлено тенденції та перспективи розвитку контролю та обліку в державному управлінні, наявні проблеми та шляхи вдосконалення системи контролю та обліку. Запропоновано практичні та наукові позиції здійснення контролю та обліку в державному управлінні, які забезпечать підвищення ефективності державного управління. Доведено, що гармонізація обліку в державному управлінні до світової облікової практики, зміни умов господарювання бюджетних установ вимагають постановки питання про виокремлення в їх обліковій системі підсистеми управлінського обліку.

Сформовано складові постановки управлінського обліку в бюджетних установах, в межах яких визначено та розкрито сутність основних векторів організації його впровадження, а також опрацьовано базові традиційні позиції власне управлінського обліку. Отримані результати сприятимуть розвитку практичних та наукових позицій

управлінського обліку в бюджетних установах, а отже їх застосування забезпечить підвищення ефективності управління вказаними суб'єктами господарювання.

Застосування наведених практичних рекомендацій та реалізація вказаних пропозицій забезпечить вирішення існуючих проблем при здійсненні державного контролю та обліку, сприятиме їх вдосконаленню, дозволить побудувати єдину ефективну систему здійснення контролю та обліку в нашій країні, а також надасть можливість значно підвищити роль контролю та обліку в державному управлінні, що є одним з основних чинників успішного проведення адміністративної реформи в Україні.

Анотація

У межах дослідження визначено історичні особливості виникнення та становлення поняття «контроль та облік», охарактеризовано світовий досвід функціонування контролюючих органів, а також перспективи вдосконалення системи обліку і контролю. В основі дослідження перебуває системний аналіз, використання якого є обумовленим природою самого предмету, як складової частини економічної, політичної та соціальної систем суспільства. Під час дослідження сутності контролю й обліку визначено основні категорії та поняття, використано методи наукової абстракції. Оцінено сутність й результативність методик контрольної діяльності, їхнього еволюційного розвитку відбувалося за рахунок використання методичних прийомів огляду, документальної перевірки, тестування, аналітичних процедур, узагальнення отриманих результатів.

Висвітлено тенденції та перспективи розвитку контролю та обліку в державному управлінні, досліджено й визначено особливості та проблеми реалізації державного контролю та обліку, надано їх обґрунтування, а також практичні рекомендації, щодо вдосконалення системи контролю та обліку на сучасному етапі розвитку України, наведені практичні та наукові позиції здійснення контролю та обліку в системі державного управління, які забезпечать підвищення його ефективності.

Розглянуто та детально досліджено процесну модель механізму реалізації функції державного контролю як публічної послуги. Провідним напрямом подальших досліджень у сфері запровадження управління на основі якості в органах державного контролю має стати гармонізація нормативно-правових засад діяльності в органах державного контролю з можливостями реалізації підходів щодо досягнення організаційної досконалості цієї сфері.

Встановлено, що настав час вирішувати питання реформування організаційної побудови системи дійового контролю та обліку в системі державного управління, створення правового механізму, який би забезпечував їх ефективне здійснення на чіткій нормативно-правовій базі. Необхідність такого реформування зумовлена правовою та організаційною невизначеністю багатьох аспектів організації контролю в державному управлінні, зокрема застарілими організаційними механізмами його здійснення, що не відповідають завданням адміністративної реформи в Україні. Застосування запропонованих практичних рекомендацій може стати запорукою успішного удосконалення контролю та обліку в системі державного управління та дозволить побудувати єдину ефективну систему державного контролю та обліку в Україні.

Ключові слова: публічна політика; контроль; облік; аудит; публічне управління; контрольна діяльність; система контролю; державний контроль; органи державного контролю.

Summary

Within the framework of the research, historical features of the emergence and development of the concept of "control and accounting" are defined, the world experience of the functioning of controlling bodies is characterized, as well as prospects for improving the accounting and control system. The basis of the study is a systematic analysis, the use of which is due to the nature of the subject, as part of the economic, political and social systems of society. During the study of the essence of control and accounting, the main categories and concepts were determined, methods of scientific abstraction were used. Evaluated the essence and effectiveness of the methods of control activities, their evolutionary development was due to the use of methodical methods of inspection, documentary verification, testing, analytical procedures, generalization of the results.

The trends and prospects for the development of control and accounting in the public administration are described, the features and problems of the implementation of state control and accounting were determined, their justification was provided, as well as practical recommendations for improving the control and accounting system at the current stage of Ukraine's development, the practical and scientific positions are given. control and accounting in the system of public administration, which will ensure the increase of its efficiency.

The process model of the mechanism of realization of the function of state control as a public service is considered and studied in detail. The leading direction of further research in the field of introduction of quality-based management in state control bodies should be the harmonization of legal and regulatory bases of activity in state control bodies with the possibilities of implementing approaches to achieve organizational perfection in this area.

It is established that the time has come to resolve the issues of reforming the organizational structure of the system of effective control and accounting in the system of public administration, creating a legal mechanism that would ensure their effective implementation on a clear legal and regulatory basis. The need for such reform is conditioned by the legal and organizational uncertainty of many aspects of the organization of control in public administration, in particular the outdated organizational mechanisms for its implementation, which do not correspond to the tasks of administrative reform in Ukraine.

The application of the suggested practical recommendations can become the key to successful improvement of control and accounting in the system of public administration and will allow to build a unified effective system of state control and accounting in Ukraine.

Key words: public policy; control; accounting; audit public administration; control activities; control system; state control; state control bodies.